

KĀ JŪS VARAT SAŅEMT KOMPENSĀCIJU?

- Lai saņemtu kompensāciju no personas, kas ar noziedzīgu nodarījumu radījusi Jums kaitējumu:
 - Pieteikumu par kompensāciju varat iesniegt procesa virzītājam jebkurā brīdī līdz tiesas izmeklēšanas uzsākšanai pirmās instances tiesā.
 - Par mantisko zaudējumu pieprasītās kompensācijas apmērs ir jāpamato, bet kompensācijas apmērs par morālo aizskārums un fiziskajām ciešanām — tikai jānorāda.

Papildu informāciju atradīsiet **Kriminālprocesa likuma** 350. – 353.pantos.

- Likumā „Par valsts kompensāciju cietušajiem” paredzētos gadījumos cietušajiem ir tiesības saņemt valsts kompensāciju - ja tīša noziedzīga nodarījuma rezultātā:
 - iestājusies personas nāve;
 - cietušajam nodarīti smagi vai vidēja smaguma miesas bojājumi;
 - aizskarta cietušā tikumība vai dzimumneaizskaramība;
 - cietušais ir cilvēku tirdzniecības upuris;
 - cietušais inficēts ar cilvēka imūndeficīta vīrusu, B vai C hepatītu.

Ja tīša noziedzīga nodarījuma rezultātā ir iestājušās kādas no minētajām sekām, atceraties, ka valsts kompensācijas pieprasījums jāiesniedz gada laikā pēc dienas, kad esat atzīts par cietušo vai uzzinājāt par faktiem, kas dod tiesības šādu statusu iegūt!

Lai iesniegtu pieprasījumu, Jums:

- jāaizpilda JPA mājas lapā pieejamā veidlapa (<http://jpa.gov.lv/pub/?id=150>);
- jāpievieno tai procesa virzītāja izziņa vai spēkā stāties galīgais procesa virzītāja nolēmums;
- jāiesniedz dokumenti JPA - atnesot tos personīgi, nosūtot pa pastu (JPA, Pils laukumā 4, Rīgā) vai nosūtot uz e-pastu jpa@jpa.gov.lv, izmantojot drošu elektronisko parakstu ar laika zīmogu.
- Kompensāciju no personas, kas ar noziedzīgu nodarījumu radījusi Jums kaitējumu, varat pieprasīt arī civiltiesiskā kārtībā – iesniedzot prasības pieteikumu, Jūs būsiet atbrīvots no tiesas izdevumu segšanas.

KUR VĒRSTIES PĒC PALĪDZĪBAS?

Valsts policija

Pieņem ziņojumus par noziedzīgiem nodarījumiem un veic noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanu.

Lai ziņotu policijai, zvaniet uz 110 vai 112.

www.vp.gov.lv

www.cietusajiem.lv

Šajā mājas lapā atradīsiet pārskatāmu informāciju par juridiskiem jautājumiem un praktiskus padomus.

Juridiskās palīdzības administrācija

Informācija par valsts nodrošināto juridisko palīdzību un valsts kompensāciju.

www.jpa.gov.lv

Valsts probācijas dienests

Informācija par iespējamām organizēt izlīgumu ar personu, kas radījusi kaitējumu.

www.probacija.lv

Biedrība „Krīžu un konsultāciju centrs „Skalbes”

Profesionāla palīdzība, atbalsts un informācija cilvēkiem, kuri cietuši no noziedzīgiem nodarījumiem.

Krīzes telefona numurs: 67222922

www.skalbes.lv

Resursu centrs sievietēm „Marta”

Nodrošina atbalsta pakalpojumus sievietēm, kas cietušas no vardarbības un cilvēku tirdzniecības.

www.marta.lv

Nodibinājums „Centrs Dardedze”

Piedāvā konsultācijas un palīdzību no vardarbības cietušajiem bērniem.

www.centrsdardedze.lv

Patvērums „Droša māja”

Sniedz atbalsta pakalpojumus cilvēku tirdzniecībā cietušajām personām

www.patverums-dm.lv

Vai esat cietušais?

Saņemiet palīdzību!

Jūs esat atzīts par cietušo?

Uzziniet savas tiesības un pienākumus:

- *Informācija.* Jums ir tiesības saņemt informāciju par kriminālprocesu un tā virzību, pieņemtajiem lēmumiem un veiktajām darbībām.
- *Valoda.* Jūs varat izmantot valodu, ko protat – nepieciešamības gadījumā bez atlīdzības izmantojot tulka palīdzību.
- *Pārstāvis.* Savas tiesības Jūs varat īstenot ar pārstāvja starpniecību.
- *Tuvi cilvēki un radnieki.* Jūs varat atteikties liecināt pret šiem cilvēkiem.
- *Izlīgums ar likumpārkāpēju.* Iespējams visās kriminālprocesa procesa stadijās.
- *Sūdzības.* Nepieciešamības gadījumā Jūs varat iesniegt sūdzību par amatpersonas darbību vai lēmumiem, kā arī pārsūdzēt tiesas nolēmumus augstākas instances tiesai.
- *Tiesas sēde.* Jums ir tiesības laikus uzzināt par tiesas sēdes norises vietu un laiku, kā arī piedalīties lietas iztiesāšanā.
- *Kompensācija.* Jums ir tiesības uz materiālu un/vai morālu kompensāciju.
- *Kontaktinformācija.* Jūs lūgs norādīt savu pasta adresi vai e-pasta adresi, lai amatpersonas nepieciešamības gadījumā varētu ar Jums nekavējoties sazināties.
- *Ierašanās.* Ja amatpersona Jūs lūdz ierasties saistībā ar piedalīšanos izmeklēšanas darbībā, Jums ir jāierodas noteiktajā laikā un vietā.
- *Liecināšana.* Jūsu sniegtajai liecībai jābūt patiesai. Par nepatiesas liecības sniegšanu var iestāties krimināltiesiskas sekas.
- *Pierādījumi.* Par pierādījumu nesniegšanu var iestāties krimināltiesiskas sekas.

Ieskatieties Kriminālprocesa likuma 97.-103.pantā – tur uzzināsiet par savām tiesībām dažādās procesa stadijās (<http://likumi.lv/doc.php?id=107820>)

Kā Jūs varat saņemt bezmaksas juridisku palīdzību?

Kā Jūs varat saņemt bezmaksas juridisku palīdzību kriminālprocesā?

Nepilngadīgā cietušā pārstāvim, kā arī cietušajam-pilngadīgai, trūcīgai vai maznodrošinātai personai, ir tiesības **vērsties pie procesa virzītāja** ar lūgumu uzaicināt pārstāvi-advokātu cietušā tiesību un interešu aizsardzībai kriminālprocesā.

Kā Jūs varat saņemt bezmaksas juridisku konsultāciju civilprocesā?

Par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības nodrošināšanu civilīetās (piemēram, kaitējuma piedziņa) atbildīgā iestāde ir **Juridiskās palīdzības administrācija (JPA)**.

Ir sekojoši **priekšnoteikumi** valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības saņemšanai civilīetās:

- Persona ir ieguvusi maznodrošinātas vai trūcīgas personas statusu.
 - Persona pēkšņi nonākusi tādā situācijā un materiālajā stāvoklī, kas tai liedz nodrošināt savu tiesību aizsardzību (stihisku nelaimju, nepārvaramas varas vai citu no personas neatkarīgu apstākļu dēļ),
 - Persona atrodas pilnā valsts vai pašvaldības apgādībā.
- Atbilstot minētajiem kritērijiem, Jums jārikojas sekojoši:
1. Aizpildiet JPA mājas lapā pieejamo veidlapu (<http://www.jpa.gov.lv/valsts-nodrosinatas-juridiskas-palidzibas-veidlapas>);
 2. Pievienojiet izziņu/apliecinošu dokumentu par atbilstību norādītajiem priekšnoteikumiem;
 3. Iesniedziet dokumentus JPA:
 - atnesot tos personīgi vai nosūtīt pa pastu uz JPA, Pils laukumā 4, Rīgā.
 - nosūtīt uz e-pastu jpa@jpa.gov.lv, izmantojot [drošu elektronisko parakstu ar laika zīmogu](#).

Juridiskās palīdzības pieprasījuma veidlapu, kā arī informāciju par veidlapas aizpildīšanu un tai pievienojamiem dokumentiem Jums iespējams saņemt JPA (Pils laukums 4, Rīga) vai pašvaldību sociālajos dienestos.

Jautājumu gadījumā Jums ir iespēja sazināties ar JPA pa bezmaksas informatīvo telefona numuru **80001801** vai, ieskatoties mājas lapā www.jpa.gov.lv sadaļā „Pakalpojumi”.

Kādu papildu informāciju Jums būtu noderīgi zināt?

Kas ir procesa virzītājs?

Procesa virzītājs mainās atkarībā no kriminālprocesa stadijas. Sākumā Jūs uzklausīs un izmeklēšanu veiks policijas darbinieks - *izmeklētājs*. Kad savākti pietiekami daudz pierādījumu, persona, kas ar noziedzīgu nodarījumu radījusi Jums kaitējumu, iegūst apsūdzētā statusu, un lieta nonāk pie *prokurora*. Kad lieta tiek sagatavota iztiesāšanai un pēc nolēmuma stāšanās spēkā, procesa virzītājs ir *tiesnesis*, bet tiesas sēdes laikā – *tiesas sastāvs*.

Kas ir izlīgums?

Izlīgums ir brīvprātīga Jūsu un likumpārkāpēja tikšanās un iesaistīšanās sarunā ar īpaši apmācīta speciālista - starpnieka, palīdzību, lai kopīgi runātu par notikušo un kopā meklētu pieņemamu un savstarpēji taisnīgu risinājumu.

Jums tas sniedz iespēju ātrāk kā tiesāšanās ceļā saņemt atlīdzību par nodarīto kaitējumu, dzirdēt atbildes uz saviem jautājumiem un nākotnē justies drošāk.

Jūs varat lūgt, lai par piedalīšanos procesuālas darbības izdarīšanā Jums tiek atlīdzināti sekojoši procesuālie izdevumi:

- ceļa izdevumi – par sabiedriskā transporta un/vai personīgā transportlīdzekļa izmantošanu, izņemot taksometru;
- izdevumi par naktsmītnes (viesnīcas) izmantošanu — ne vairāk kā EUR 57 par diennakti Rīgā un EUR 43 par diennakti citās apdzīvotajās vietās;
- kompensācija par attiecīgajā laikā nenopelnīto darba algu (vidējo darba samaksu par laiku, kurā, sakarā ar piedalīšanos procesuālajās darbībās, persona nav veikusi savu darbu).